

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De quatuor voluntatibus in Christo, ac de earum diuersitate, &
conformitate sua passione. Cap. XXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

& reducta; perdita, & restituta; mortua; & resuscitata. Per hæc enim, & non nisi per hæc, manebis in Christo, & Christus in te. Considera quid tibi erat, & quid tibi factum sit, & pensa quis tibi hoc fecit, quo amore dignus sit. Intuere necessitatem tuam, & bonitatem suam, & vide quas gratias reddas, & quantum eius amori, & sollicitudini debeas.

De quatuor voluntatibus in Christo, ac de earum diuersitate, & conformitate in sua passione. Cap. XXVI.

Dixi: Ascendam in palmam, & apprehendam fructus eius. Ad euentiam eorum, quæ iam dicta sunt, sciendum est, secundum Richardum in libro 3. Sententiarum, quod in Christo fuerunt plures voluntates: & si numerentur secundum naturas, tunc sunt duæ, scilicet diuina & humana: si verò secundum potentias, tunc sunt tres, scilicet voluntas diuina, voluntas animæ rationalis, & voluntas appetitiua sensitua, quæ extenso nomine voluntas dicitur, quia monetur post apprehensionem: quamuis propriè non inuenitur voluntas, nisi in rationali parte. Si deniq; numerentur secundum modos volendi, sic sunt quatuor; quia diuiditur voluntas rationalis in deliberatiuam & naturalem, quam Hugo vocat voluntatem pietatis, in libello de voluntatibus Christi, ubi sic ait: Fuit in Christo voluntas diuinitatis, voluntas rationis, voluntas pietatis, & voluntas carnis. Voluntas diuinitatis per iustitiam sententiã dictabat: Voluntas rationis per obedientiam veritatem approbabat: Voluntas pietatis per cõpasionem in alieno malo suspirabat: Voluntas carnis passionem in malo proprio refugiebat. Et sic cõparauit Hugo voluntatem ad modum volendi. Si ergo queritur: Vtrum in Christo fuit conformitas voluntatum? Dicendum secundum Bonauenturam, quod talis conformitas in duobus consistit. Primò consistit in volito, ut quando vnum & idem voluit: & hoc quandoq; est de necessitate, quandoq; de congruitate, quandoq; præter necessitatem & congruitatem: quia possibile est, quod voluntates sunt conformes, ita quod vna subit alteri, & tamen non volunt idem, quia voluntas superior non vult inferiorem velle quod ipsa vult, sed magis contrarium. Secundò, consistit in ratione vel modo volendi, ut quando eodem modo volunt, vel altera vult illud eodem modo, quo superior vult eam velle: & hoc secundum est ad perfectam conformitatem.

Conformitas igitur in modo, vel ratione volendi, fuit in omnibus

K 3, volun-

Voluntates
quatuor in
Christo.

Conformi-
tas in quibus
consistat.

Voluntatis
diuersitas
ia Christo.

voluntatibus Christi, quamuis ex parte voliti non esset identitas, quia vnaqueque voluntas volebat, quod suum erat. Nam diuina voluntas, quod iustum erat, volebat. Voluntas rationis iustitiae consentiebat, & eam apprebabat. Voluntas pietatis sine odio infimae miseriae condolebat. Voluntas carnis iustitiam non accusabat, sed penam recefabat: & sic vnaqueque voluntas, quod suum erat, operabatur, & quod ad se pertinebat, sequebatur. Voluntas diuina iustitiam, voluntas rationis obedientiam, voluntas pietatis misericordiam, voluntas carnis naturam: nec tamen istae voluntates à diuina voluntate, vel in minimo discordabant, quod sic pater: Nam voluntas deliberatiua rationis nunquam discordabat à voluntate diuina; nec in voluto, quia volebat quicquid sciebat diuinam velle voluntate; nec in forma, vel modo volendi, quia quicquid volebat, ex charitate volebat, & sic volebat, sicut eam Deus velle volebat. Ex hoc enim quod Christus ipsam passionem acceptauit grater, & voluntarie, voluntate deliberatiua rationis, meruit & sibi, & nobis omnibus; quod meritum fuit in actu voluntatis formaliter, & in passione materialiter, in quantum ipsa fuit voluntati materia merendi. Quamuis enim in passione Christus non meruit, in quantum comparatur ad causam suam efficientem, tamen multum meruit, in quantum comparatur ad Christi voluntatem, eam ex maxima charitate patienter sustinentem, & acceptantem, quod sic pater: Quia per alium modum, quam per suam mortem humanam naturam potuit liberare. Sicut enim nullis meritis precedentibus per meram liberalitatem ita naturam humanam exaltauit, quod eam sibi vniuit in vnitatem personae: sicuti voluisset, eam reparare potuisset absque omni satisfactione. Sed per propriam mortem liberare, & exaltare voluit, quia nullus alius modus ita conueniens fuit. Per hunc enim modum ad nos vim suae dilectionis efficacius ostendit. Vnde Lucas dicit, quod in transfiguratione Domini Iesu apparuerunt Moses & Helias, *visi in maiestate, & dicebant excessum eius, quem completurus erat in Ierusalem.* Nam ibi complete ostendit amorem excessiuum, quem ad nos habebat, propter quem assumpsit & sustinuit excessiuos dolores, angustias, pressuras, miseriae, ignominias, & confusiones. Quod enim tali vituperio tractatus, & tali morte damnatus est homo Deus, fuit stupendae humilitatis abyssus, & stupendae dignationis excessus. Et haec omnia suscepit & sustinuit ex amore propter electos. Vnde dicit Alexander de Hales in lib. 3. Sententiarum, quod passio Christi propterea fuit meritoria,

Luca 9.

Amor
Christi ex-
cessiuus ad
nos.

toria, quia fuit in parte rationali sicut volitum & placitum. Erat autem inestimabile gaudium, & delectatio in superiori parte animæ suæ, in qua fruebatur. Non enim fuisset virtuosus eius dolor, nec Deo gratus, si doluisset inuitus: quinimò sicut alijs fruebatur virtutibus, sic & ista virtutum suarum summa fruebatur. Nam in illum dolorem, quem assumpsit & sustinuit, sicut in rem sibi placidissimam, & à se inestimabiliter dilectam, toto mentis conatu ferebatur. Hæc ille. O inestimabilis amor Christi, quo tanto affectu propter nos adhuc inimicos, & totis viribus repugnantes, tam desideranter cucurrit ad poenas, & crucem, ut diceret *Baptismo habeo baptizari: & quomodo coardor, donec perficiatur.* Considerans enim meritum suæ passionis, & fructum suæ sanctissimæ crucis, paratus erat, si oporteret, in æternū cruciari, & infinitis doloribus angī, tam ob amorem paternum, quam etiam ob amorem & utilitatem fraternam: ac per hoc tantum meruit apud Patrem, ac si fuisset æternaliter cruciatus, quia per voluntatem, & desiderium totam vitam suam dilatauit ad vnum quoddam infinitum, & ad tolerantiam infinitæ mereritæ mortis, ut suo æterno perfectius Patri satisficeret, & nos perfectius cum Deo pacificaret. Et in hoc apparet ex parte circa nos incomprehensibilitas immensissima suæ charitatis. Secundò, voluntas naturalis rationis in Christo, non discordauit à voluntate diuina in aliquo, quod patet. Primò, quia formalis ratio, sub qua voluntas naturalis in Christo mortem refugiebat, & illa ratio, sub qua voluntas deliberatiua mortem optabat, non discordabāt, quia voluntas naturalis mortem refugiebat, in quantum erat aliquod malū naturæ secundum se, sed voluntas deliberatiua volebat eam, in quantum apprehendebatur, ut utilis ad redemptionem humani generis secundum ordinationem diuinam. Esse autem aliquod malum naturæ secundum se, & illud esse bonum in ordine ad aliquem finem, nullam importat repugnantiam. Secundò, quia qui vult, quod alius vult eum velle, nō discordat ab eo in volendo: sed illud, quod voluntas naturalis volebat in Christo, voluntas deliberatiua volebat eam velle, quia volebat, quod secundum motū suum naturalem moueretur. Et quia conformitas voluntatis ad voluntatē non solum attenditur secundum assimilationem, sed etiam secundum subiectionem, ideo Deus à voluntate naturalis rationis non requirebat cōformitatem assimilationis, ut idē vellet, quod ipsa voluntas deliberatiua vellet: (illam enim tulit, cum in oratione dixit: *Non sicut ego volo*) sed conformitatem subiectionis, ut Math. 26.

vellet illud, quod Deus ordinavit eam velle. Unde Christus obtulit conformitatem subiectionis, ostendens, se velle divinae voluntati subesse, subdens: *Sed sicut tu*. Similiter appetitus sensitivus in Christo non discordabat a voluntate deliberativa rationis in aliquo, quamvis non appeteret id, quod voluntas deliberativa volebat, sed penam & mortem corporis refugiebat, quam illa volebat; quia quod refugiebat, ad imperium voluntatis deliberativae refugiebat, & contrarium appetebat, quia per hoc in Christo maior pressura dolorum, & angustiarum refurgebat, nec tamen per talem motum contrarium voluntatis rationis naturalis, & appetitus sensitivi retinebatur in aliquo, vel impediatur appetitus deliberativae voluntatis. Hinc in Christo (secundum Bonaventuram super 3. lib. Sententiarum) dolor & tristitia non solum ad partem inferiorem rationis pervenerunt, sed usque ad portionem superiorem se extenderunt: ita quod tota illa anima benedicta patere cum corpore, ut sic tota peccatrix anima curaretur, quamvis etiam in anima Christi secundum supremam partem rationis fuerat gaudium fruitionis. Et hoc teneatur tanquam verum, quamvis difficile sit ad intelligendum, qualiter in anima Christi secundum eandem potentiam, & eundem statum potentiae fuerit immensus dolor, & immensum gaudium, nec dolor superueniens discontinuaverit gaudium, nec contrario, ut videbitur infra.

De triplici dolore in Christo, scilicet in sensu exteriori, in appetitu sensitivo interiori, & in ratione tam inferiori, quam superiori. Cap. XXVII.

Dixi: *Ascendam in palmam, & apprehendam fructus eius*. De dolore Christi, quem habuit in passione sua, prosequendo, Sciendum (quod secundum Richardum super 3. lib. Sententiarum) in Christo fuit triplex dolor, & quilibet eorum, licet non fuit maximus simpliciter, eo quod dolor damnatorum sit maior, (ut etiam sentiunt Thomas & Bonaventura, & alij) fuit tamen maximus inter omnes dolores huius vitae, & omnes hi dolores unam causam privativam maioris intentionis habebant, quia vires inferiores a superiori portione non recipiebant aliquam mitigationem, quae multum in alijs Sanctis alleviabat dolores virium inferiorum, quod est divina dispensatione factum. Nam quia Christus venerat ad curandum dolores nostros, dolorem intentissimum assumere voluit, ut
verifi-